

Gemeente Bernheze Rekenkamercommissie
Postbus 19
5384 ZG HEESCH

Behandeld door: Maartje Niezen

Telefoonnummer: 0412 458888

Bijlage(n):

Onderwerp: Reactie op eindrapportage onderzoek
Rekenkamer naar Toezicht en Handhaving
Openbare Orde en Veiligheid in de
gemeente Bernheze

Uw brief van: 30 maart 2020

Uw kenmerk:

Registratienummer: **1531094 / 1531682**

Datum: 15 maart 2021

Beste heer Langerwerf,

Op 17 december 2020 hebben wij uw eindrapportage *Toezicht en Handhaving – Openbare Orde en Veiligheid* ontvangen. Aanvullend ontvingen wij op 7 februari 2021 de overkoepelende notitie van het DoeMee-onderzoek *Toezicht en handhaving op de openbare orde en veiligheid* van Necker van Naem. Hierbij ontvangt u onze reactie op uw rapporten. Wij danken u hartelijk voor de terugkoppeling van het onderzoek. In algemene zin herkennen we ons in het geschets-beeld. Het biedt aanknopingspunten om beleid en uitvoering van OOV beter met elkaar te verbinden en te monitoren.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in een bijzondere en drukke periode voor team veiligheid en handhaving. Inmiddels lijkt deze bijzondere periode redelijk ingebed te zijn als structureel werk. Hierdoor hebben we de afgelopen periode ook weer zaken kunnen oppakken, zoals het beter inbedden van structureel overleg tussen beleid en uitvoering. Dit zijn allen ontwikkelingen die al gaande waren, maar door corona (maart 2020 en verder) stil waren gelegd.

Reactie op rapport en overkoepelende notitie

In het rapport staan vier conclusies en daaropvolgend zes aanbevelingen. Hieronder geven we een algemene reactie op de beantwoording van de hoofdvraag en geven we per aanbeveling onze reactie. In onze reactie nemen we waar mogelijk ook de inzichten mee die de Rekenkamer met ons heeft gedeeld in een begeleidend schrijven naar aanleiding van de overkoepelende notitie.

Beantwoording hoofdvraag onderzoek

In Bernheze is geen sluitend antwoord te geven op de vraag of het beleid doelmatig en doeltreffend wordt uitgevoerd. Dat heeft te maken met het abstractieniveau van beleid en uitvoeringsplannen. De doelstellingen zijn niet concreet gemaakt en een goede rapportagestructuur er de inzet van instrumenten ontbreekt. Op basis van de deelvragen ontstaat echter wel een beeld van de toezichts- en handhavingspraktijk op het gebied van OOV in Bernheze.

Reactie college

Het antwoord op de hoofdvraag van het rekenkamercommissie onderzoek focust sterk op het ontbreken van SMART doelstellingen in het bestaande beleid. Deze conclusie geeft aanleiding om stappen te zetten in het concretiseren van aanwezig beleid in de vorm van doelstellingen en daaraan gekoppelde indicatoren. Het is echter wel van belang om indicatoren goed te duiden op het gebied van toezicht, handhaving en openbare orde en veiligheid. In sommige gevallen (denk aan meldingen van huiselijk geweld) is juist een stijging van cijfers een wenselijke situatie, in plaats van de vaak gewenste daling (in het kader van het verhogen van de meldingsbereidheid). Het sturen op indicatoren moet geen doel op zich worden. In de kernconclusies volgt onder andere dat beschikbare monitorings- en sturingsinformatie ontoereikend is. Met de huidige organisatie ontwikkeling binnen de gemeente zetten we onder andere in op verbeterde doelrealisatie, prestatie management- en monitoring. In het jaarverslag VTH 2019 en ook andere beleidsdocumenten is te zien dat eerste stappen in het concreter maken van doelen en indicatoren zijn gezet. Insteek is om deze lijn met de organisatie ontwikkeling versneld door te zetten.

Aanbevelingen onderzoek

Voor de raad

1. Het college te verzoeken de documenten over OOV en Toezicht & Handhaving op OOV meer in samenhang aan te bieden en in bespreking te brengen. Denkbaar is dat er in de commissie Bestuur en Strategie of voor de hele raad een jaarlijkse 'veiligheidsavond' komt, waarin de volgende documenten ter bespreking staan: evaluatie en jaarplan VTH voor het onderdeel OOV, de eventuele actualisatie van het veiligheidsprogramma. Tijdens die avond wordt door politie en OM een toelichting gegeven op het veiligheidsbeeld.
2. Vraag het college de volgende beleidsplannen VTH ter vaststelling voorgelegd te krijgen en niet alleen maar ter kennisname. Naar onze mening past dat bij de kaderstellende rol van de raad en het biedt de raad daarmee ook een beter aanknopingspunt voor een inhoudelijk debat.

Voor het college

3. Implementeer per 2021 een overzichtelijk registratiesysteem, zodat de informatie over de inzet van instrumenten ook daadwerkelijk als sturingsinformatie gebruikt kan worden. Benoem in de rapportages aan de raad ook de verklaringen voor afwijkingen van de begrote inzet.
4. Verbeter de samenhang tussen beleid en praktijk. Op sturingsniveau gaat het hierboven genoemde registreren daarbij helpen. Ten aanzien van de planvorming is ook nodig dat er een periodiek verleg komt tussen de stellers van beleidsstukken en uitvoeringsplannen enerzijds en de mensen die in de dagelijkse praktijk met toezicht en handhaving bezig zijn anderzijds.
5. Blijf investeren in de samenwerking met de politie. Dat de contacten tussen een gemeente en de politie goed zijn, is niet in alle onderzochte gemeenten een gegeven. Koester dan ook deze samenwerking die er is. Dit is des te meer van belang omdat de rol van de politie (landelijk) veranderd.
6. Breng in kaart op welke terreinen het bestuurlijk instrumentarium vaker of beter ingezet kan worden en rapporteer hierover in het eerstvolgende uitvoeringsprogramma aan de raad.

Reactie college op aanbeveling 1 en 2

Hoewel deze twee aanbevelingen specifiek aan de raad zijn gedaan, ziet het college hier ook een proactieve rol voor zichzelf. Gezien het wettelijke karakter van de VTH-cyclus en toezicht hierop door het Interbestuurlijk Toezicht vanuit de provincie (IBT) is het lastig om het uitvoeringsplanplan VTH (welke jaarlijks voor 1 februari moet zijn vastgesteld door het college) en het VTH jaarverslag (welke jaarlijks voor 1 mei moet zijn vastgesteld door het college) in samen-

hang ter bespreking aan de raad voor te leggen. Het VTH-uitvoeringsplan komt voort uit de Wabo. Het IBT heeft mei 2020 gemeente Bernheze een 100% score toegekend op de onderdelen VTH beleid 2019-2022, Uitvoeringsprogramma 2020 VTH en VTH-Jaarverslag 2019. Dat wij in ons beleid en rapportages expliciet aandacht hebben voor handhaving en toezicht in de openbare ruimte vanuit de APV is een toevoeging die niet verplicht is, maar wel belangrijk.

Een jaarlijks terugkerende themabijeenkomst op het gebied van toezicht, handhaving en veiligheid is een aanbeveling die wij als college ondersteunen. We kennen al langer de jaarlijkse themabijeenkomst over veiligheid, met accenten die per jaar kunnen verschillen. Met ingang van 2021 vragen we de ambtelijke organisatie om aan die jaarlijkse themabijeenkomst ook het onderwerp handhaving toe te voegen.

Het ter vaststelling voorleggen van de volgende beleidsplannen VTH aan de raad is een aanbeveling die wij niet opvolgen. Voor het Beleid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2019-2022 is expliciet met de raad gecommuniceerd over de wettelijke bevoegdheid en plicht van het college om het beleidsplan vast te stellen (artikel 7.2, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht). Naast het vierjaarlijks (strategisch) beleidsplan stelt het college jaarlijks een (operationeel) uitvoeringsprogramma VTH op. De gemeenteraad wordt actief geïnformeerd over het uitvoerings- en handhavingsbeleid (artikel 7.2, lid 9 van het Besluit omgevingsrecht).

Reactie college op aanbeveling 3

Organisatie breed zijn we bezig om het registratiesysteem te verbeteren. In 2021 komt hiervoor een nieuw systeem. Voor Openbare Orde en Veiligheid zijn wij actief de mogelijkheden van de registratiesystemen van onze boa's aan het verkennen. Zo willen we meer informatie gestuurd toezicht houden en benoemen wat de resultaten daarvan zijn. Het beter benoemen en duiden van afwijkingen in begrote inzet nemen we in het jaarverslag 2021 mee.

Reactie college op aanbeveling 4

In 2020 zijn de eerste stappen gezet in het verbeteren van de samenhang tussen Veiligheid en Toezicht & Handhaving. Medio 2020 is structureel overleg tussen uitvoering en beleid ingevoerd. Dit overleg vindt plaats naast bestaande overlegstructuren als het signalenoverleg. De meerwaarde voor het samenvoegen van teams Veiligheid en Toezicht en Handhaving is ook gezien binnen de bredere organisatieontwikkeling van gemeente Bernheze. Per 2021 worden deze teams daarom samengevoegd, mede om de afstemming tussen beleid en uitvoering verder te verbeteren en te borgen.

Reactie college op aanbeveling 5

We herkennen het beeld dat samenwerking tussen politie en gemeente, en breder in basisteamdriehoek Maasland goed is. Zo heeft onze burgemeester een goede afstemming met politie en OM over ieders taken en verantwoordelijkheden. Ook bij het toezicht op straat weten wijkagenten (politie) en boa's (gemeente) elkaar goed te vinden. Hierop blijven we ook in 2021 investeren. Voor 2023 en 2024 zijn bovendien pilots wijkgerichte aanpak OOV gepland. Het team toezichthouders wordt (tijdelijk) met twee boa's aangevuld. Samen met wijkagenten geven zij invulling aan een meer wijkgerichte aanpak. Doelstelling van de pilots is tweeledig; 1) het ontwikkelen van een wijkgerichte aanpak en 2) onderzoeken of dit een meerwaarde heeft voor de gemeente Bernheze wat betreft de verbetering van een leefbare omgeving. Ook op de langere termijn zijn wij dus bezig om onze samenwerking verder te bestendigen.

Reactie college op aanbeveling 6

Het advies om te inventariseren hoe het huidig bestuurlijk instrumentarium wordt ingezet en hoe dit te verbeteren volgen wij graag op. Het ligt in het verlengde van de inventarisatie en acties die we zijn opgestart in 2020 in relatie tot de inzet van het Bibob instrument. Hierin werken we samen met gemeente Oss en de Taskforce-RIEC Brabant Zeeland. Door de coronacrisis is de uitwerking van deze inventarisatie vertraagd. Wel zijn de huidige afspraken binnen vergunningverlening hierover opnieuw onder de aandacht gebracht.

Aangezien het VTH Uitvoeringsprogramma voor 1 februari 2021 door het college dient vastgesteld te zijn is het niet mogelijk om deze aanbeveling voor 2021 op te nemen in het plan. We rapporteren in het jaarverslag 2021 en het VTH uitvoeringsprogramma 2022 over de inventarisatie en daaruit voortvloeiende inzet van het bestuurlijk instrumentarium.

Inzichten Rekenkamer overkoepelende notitie

De Rekenkamer geeft in het begeleidend schrijven aan dat de overkoepelende notitie hen de volgende inzichten heeft opgeleverd die behulpzaam zijn bij het concreet vormgeven aan verbeteringen:

- a. De wijze waarop effectief gebruik gemaakt kan worden van 'boa-kennis' bij het opstellen van plan en programma met een verwijzing naar de best practice 'Rijssen-Holten';
- b. De bestaande formatie boa's binnen Bernheze en de noodzaak van goede prioritering;
- c. Het belang van goede registratie omdat dit ook een sterk hulpmiddel kan zijn bij de verdere ontwikkeling of aanpassing van het beleid;
- d. Tips die bij kunnen dragen aan een optimale samenwerking tussen boa's en de politie.

Reactie college op inzicht a

Onze boa's krijgen de gelegenheid om actief invulling te geven aan de uitvoeringsprogramma's. Dit doen zij voor die thema's binnen het VTH-uitvoeringsprogramma die raken aan hun dagelijkse werkzaamheden. Voor 2021 is daarbij op initiatief van de boa's specifiek aandacht besteed aan een thematische aanpak van drie geprioriteerde thema's: parkeren (excessen), hondenoverlast en afvaldumping. Dat betekent ook dat bewust is gekozen om bepaalde thema's dit jaar niet/minder op te pakken (zoals ongeregistreerd gebruik gemeenteground). De invulling van het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid is voor meerdere jaren vastgesteld (2019-2022) en hierdoor meer op hoofdlijnen geschreven. Dit meerjarige plan wordt wel jaarlijks geëvalueerd met de driehoek en de raad. Dit is het moment om te bepalen of we nog de juiste aandacht geven aan de verschillende veiligheidsthema's.

Reactie college op inzicht b

Per 1 januari 2021 bestaat de formatie aan boa's van gemeente Bernheze uit twee vaste medewerkers (2,0 fte). Deze formatie is tot en met juni 2021 aangevuld met twee ingehuurd toezichthouders (1,34 fte) in verband met de extra activiteiten op het gebied van de naleving van de coronamaatregelen. Op deze manier is het mogelijk de thematische aanpak alsnog vorm te geven. Het stellen van meetbare en concrete doelen is nog een punt van aandacht voor de inzet.

Reactie college op inzicht c

Zie ook reactie op aanbeveling 3.

Reactie college op inzicht d

Zie ook reactie op aanbeveling 5, de gemeente blijft investeren in een goede samenwerking tussen boa's en de politie. De notitie *Samenwerking tussen boa's en de politie binnen gemeente Bernheze* en de memo over afstemming taken rondom de jaarwisseling zijn hier enkele voorbeelden van. Beiden zijn met betrokkenheid van boa's opgesteld.

Tot slot

Graag vernemen we het standpunt van de raad over de reacties van het college ten aanzien van de aanbevelingen die voortkomen uit het rekenkamercommissie onderzoek.

Voor wat betreft de aanbevelingen aan de gemeenteraad is het aan de raad om hier uitspraken over te doen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Marieke Moorman
burgemeester